

PSZICHOTERÁPIA

I. Általános pszichoterápiás kérdések

1. A pszichoterápia története, hazai története, jelen helyzete
2. A pszichoterápiás diagnosztikai rendszerek
3. A pszichoterápiás módszerek osztályozása
4. A pszichoterápia jogi, szabályozási és finanszírozási kérdései
5. A pszichoterápia eredményességének kritériumai
6. A szenvedélybetegségek pszichoterápiája
7. A szorongásos betegek pszichoterápiája
8. A depressziós betegek pszichoterápiája
9. A paranoiás betegek pszichoterápiája
10. Személyiségzavarok pszichoterápiája
11. A kényszerbetegségek pszichoterápiája
12. Az akut és elhúzódó gyász pszichoterápiája
13. A gyógyíthatatlan betegek pszichoterápiája
14. A pszichoszomatikus betegségek pszichoterápiája
15. Szkizofrén betegek pszichoterápiája
16. Az időskorúak pszichoterápiája
17. Az osztályos pszichoterápiás rendszer működése, terápiák egymásra hatása, pszichoterápiás módszerek kombinációja
18. A terápiás helyzet és jelentősége a különböző pszichoterápiás módszerekben (egyéni, csoport, család)
19. A terápiás kapcsolat: munkakapcsolat, terápiás szövetség, terápiás szerződés
20. A lélektani krízis kezelése. Krízisintervenció.
21. A pszichoterápia (neuro) biológiai alapjai
22. A pszichoterápia és a gyógyszeres kezelés kölcsönhatása
23. A pszichoterápia etikája
24. A gyermekpszichoterápia és a serdülők pszichoterápiájának jellegzetességei

II. Az egyes irányzatok / módszerek általános ismerete

1. Fontosabb családterápiás irányzatok és jellegzetességeik. A rendszerparadigma jellemzői.
2. A csoport-pszichoterápia jellegzetességei fajtái és jellemzői. A gyógyító tényezők a csoportban.
3. A pszichodráma csoport jellegzetességei, az ülés szerkezete, a terapeuták szerepe.
4. A viselkedésterápia szemlélete, elméleti alapjai, főbb módszerei.
5. A kognitív terápiák elméleti háttere. A kognitív idegtudományok.
6. A kognitív terápiás módszer jellegzetességei és alkalmazási területe, indikációi és kontraindikációi.

7. Integratív törekvések a kognitív és dinamikus irányzatok között. A Young-féle séma-terápia.
8. A hipnózis elmélete, főbb indukciós technikák alkalmazása az általános gyógyításban.
9. A relaxációs technikák alapelvei, osztályozása és jellegzetességeik. Az imaginatív terápia és hatásmechanizmusok.
10. A kliens-változók, a terapeuta-változók, az önfeltáró folyamat a személyközpontú terápiaiban.
11. A pszichoanalitikus módszer fő jellegzetességei, a tárgykapcsolat-elmélet és a terapeuta szerepe.
12. A rövid dinamikus pszichoterápia jellegzetességei, a fókusz fogalma.
13. A pszichoanalízis és a dinamikus lélektan egyéb irányzatai.
14. Távterápia (Online terápia)
15. A mozgás- és táncterápia jellegzetességei. A testtudati munka.

III. Az egyes irányzatok / módszerek specifikus ismerete (csak a preferált módszerből)

Családterápia

1. A családterápia helye a pszichoterápiák között. A rendszerszemlélet, mint paradigmaváltás.
2. A családterápia indikációi, kontraindikációi és formái (módozatai).
3. Normalitás és patológia kérdése a családterápiában. Fejlődéselv, mint szemléleti hozzáállás és terápiás beállítódás (egyéni fejlődés, párcapcsolat fázisai, családi életciklus használata).
4. A családterápia fő irányzatai és képviselői.
5. Az autonómia fejlődésének támogatása és a transzgenerációs hatások kezelése a pár és családterápiában.
6. Első interjú. A családterápiás folyamat jellemzői. Együttműködés más terápiás és támogató rendszerekkel. Szupervízió a családterápiában.
7. A neutralitás, cirkularitás és hipotézisalkotás elveinek alkalmazása, főbb intervenciók technikái a családterápiában.
8. A családi formációk változása, ennek családterápiás konzekvenciái, posztmodern fordulat a családterápiában.

Csoportanalízis

1. Az analitikus csoportterápia nemzetközi és hazai története.
2. Bion csoportelmélete, Whitacker-Liebermann fokális konfliktus-modellje.
3. Foulkes csoportelmélete, a matrix fogalma.
4. Yalom és az interakcionista megközelítés.
5. Áttétel-viszontáttétel, ellenállás a csoportanalízisben.
6. A vezető feladatai a csoportanalitikus csoportban.
7. A terápiás helyzet és az alapszabály a csoportanalízisben.
8. A csoportanalízis indikációi, alkalmazási formái.
9. A csoportanalízis nem-specifikus és specifikus hatótényezői.
10. A nagycsoport analitikus elméletei.

Hipnoterápia

1. A hipnózis indukciós és mélyítési technikái
2. A hipnózis magatartási, élmény- és kapcsolati dimenziója, a kommunikáció jellegzetességei
3. A feltáró célú hipnoterápia eszköztára, a korregressziós jelenségkör alkalmazhatósága
4. Gyermekeknél alkalmazható hipnózis indukciós technikák, mesék, metaforák használata, szimbolikus munka
5. Csoportmódszerek hipnózisban
6. Az aktív-éber hipnózis ismertetése, alkalmazhatósága
7. A tüneti hipnoterápia módszerei, jellegzetességei
8. A hipnózis alkalmazhatósága a szomatogyógyászatban
9. Az indikáció és kontraindikáció megítélésének szempontjai
10. A hipnózis pszichoanalitikus, disszociációs és neodisszociációs elmélete

Viselkedésterápia és kognitív terápia

a) Viselkedésterápia.

1. A viselkedésterápia fejlődésének története
2. A viselkedésterápiák tanuláselméleti alapfogalmai
3. A viselkedés-szempontú diagnosztika
4. A klasszikus szisztematikus deszenzitizálás, a deszenzitizálás különböző formái és az ingerelárasztás módszere
5. Az operáns kondicionálásra épülő viselkedésterápiás módszerek. Negatív tréning
6. Önkontroll módszerek
7. Viselkedéstréning – szociális kompetencia, asszertivitás. Viselkedésterápiás csoportmódszerek
8. A fóbiák és a kényszerek viselkedésterápiája
9. A szexuális zavarok viselkedésterápiája
10. Az evészavarok viselkedésterápiája

b) Kognitív terápia

1. A kognitív terápia elmélete, alapfogalmai, alapelvei, a kognitív struktúra szerveződése.
2. A negatív automatikus gondolatok szerepe, azonosítása, alternatívák kialakítása.
3. A negatív automatikus Gondolatokhoz kapcsolódó kognitív terápiás technikák naplóvezetés
4. A diszfunkcionális attitűdök, másodlagos hiedelmek jellemzői és terápiás megközelítésük. Az alapsémák jellemzői és terápiás kezelésük.
5. A kognitív terápiás ülések struktúrája, a terápia menete, a kognitív terápia szakaszai.
6. Alapvető kognitív terápiás technikák. Konceptualizálás, szókrateszi kérdezés, irányított önfeltárás.
7. A szorongásos zavarok (pánik, kényszer, fóbia stb.) kognitív terápiás modellje.
8. A depresszió kognitív terápiája.
9. A hipochondriasis, az irritabilis bélszindróma, a szomatiform zavarok és az evészavarok kognitív terápiás modelljei.
10. A személyiségzavarok kognitív terápiája.

Pszichoanalízis

1. A pszichoanalitikus ösztöntan. Agresszióelmélet.
2. Én-pszichológia: énejlődés, én-védő mechanizmusok. Pszichopatológiai és terápiás összefüggések.
3. Szelf-pszichológia, narcizmus-koncepciók, terápiás konzekvenciák.
4. A szorongás pszichoanalitikus felfogása. Traumatan.
5. A tárgykapcsolat-elméletek fejlődése és pszichopatológiai vonatkozásai.
6. A tünet. Ödipális, preödipális konfliktus pszichopatológia.
7. A pszichoanalitikus helyzet és az alapszabály. Az analitikus szerep felfogásai, az analitikus funkciói. Áttétel, viszontáttétel.
8. A tudattalan működésmódjai. Álom, álmfejtés, álomszimbolika.
9. A pszichoanalízis hatásmódjáról alkotott felfogás. Az eredményesség.
10. Új pszichoanalitikus megközelítések: csecsemőkutatás, interszubjektív pszichológia, mentalizációs modell.

Pszichodráma

1. A pszichodráma terápia indikációs területei, jelentőségük. Pszichotikusok drámaterápiájának specifikumai. A gyerekdráma specifikumai.
2. A pszichodráma ülés szakaszai, jelentőségük, a warming up néhány technikája.
3. A szociometria rendszere (dramatikuss és kérdőíves technikák) és a szociális atom mint elmélet és technika.
4. A szerep Moreno rendszerében és a szerepkonzerv fogalma, a szerepfejlődés, a segéd én lényege és funkciói.
5. Az ellenállás fogalma, megjelenése, és kezelésének lehetőségei a pszichodrámaiban.
6. A realitástöbblet lényege és megvalósulási formái a pszichodrámaiban. A regressziós technikák szerepe a terápiás folyamatban.
7. A szerepcseré lényege és funkciói, a belső hang, a duplázás, a hasonmás, a tükör és az interjú technikák lényege és alkalmazási szabályai.
8. A sharing, a szerepvisszajelzés és az identifikációs visszajelzés lényege és alkalmazási szabályai.
9. Az álom megjelenítése a pszichodrámaiban, a visszajelzés különbözőségei a protagonista, csoport- és álom- játéknál.
10. Keretek és szabályok, a csoportdinamika kezelése a pszichoterápiás pszichodráma csoportban. Koterápiás vezetés, absztinencia és pszichodráma pszichoterapeuta transzparenciája.

Relaxációs- és szimbólumterápia

1. A relaxációs terápia története, gyökerei, előzményei, helye a pszichoterápiák között és a pszichoterápiás rezsimben.
2. A relaxáció élettani hatásai, fiziológiai változások, szervtréning.
3. Az autogén tréning alapgyakorlatainak jellemzői.
4. Az autogén tréning specifikus és nem specifikus hatásai, indikációi és kontraindikációi.
5. A kitekintő kérdések, asszociációk munkamódja a relaxációs terápiaiban.
6. A Koronkai-, Desoilles-, Leuner-féle képélmény, meditációs-imaginációs rendszerek fokozatai és műveleti szintjei.

7. Pszichodinamikai jellegzetességek, ellenállások és áttételek a relaxációs és meditációs terápiákban.
8. A képmények szimbólumfeldolgozásának munkamódja az imaginációban és a meditációban.
9. Regressziós szintek megjelenése a relaxációban és a szimbólumterápiákban.
10. A passzív koncentráció jelensége és jellegzetessége a relaxációban.

Személyközpontú terápia

1. A humanisztikus pszichológia alapelvei és emberképe. A személyközpontú pszichoterápia történeti vonatkozásai, fejlődése, irányzatai.
2. A terapeuta változók koncepciója, a nem specifikus tényezők tana és kritikája.
3. Empátia, verbalizáció, feltétel nélküli elfogadás, kongruencia és egyéb terapeuta változók.
4. Önexploráció és egyéb kliens változók.
5. Az önkép fejlődése, jellemzői, patológiája.
6. Rogers személyiségfejlődési elmélete.
7. A személyközpontú pszichoterápia kapcsolati ajánlata, a terápiás szövetség, és a nondirektivitás paradoxona.
8. Az áttétel megjelenése és kezelése a személyközpontú pszichoterápiában.
9. A személyközpontú pszichoterápia folyamata és hatásmechanizmusa.
10. Az encounter csoportok hatásmechanizmusa és folyamata.

Jungi pszichoterápia

1. Ismertesse a jungi szóasszociációs kísérlet lényegét! Mutassa be a jungi személyiségmodell felépítését és elemeit! A komplexus, az archetípus és a tudat közötti folyamatok legfontosabb jellemzőit.
2. A persona és az árnyék fogalma és viszonya az ego struktúrához. Soroljon példákat a legismertebb persona vonatkozásokról! Ismertesse az árnyék kollektív vonatkozásait és annak példáit!
3. A tudat szerepe, feladatai és hatása az ego struktúrára a pszichoterápiában, illetve az önismereti úton. A tudat és a kollektív tudat viszonyulási módja.
4. A libidó koncepciója Jungnál, a libido megnyilvánulási formái. A kauzalitás és a finalitás fogalma és értelmezése a jungi szemléletben.
5. Ismertesse a személyes és a kollektív tudattalan fogalmát és definícióját! Sorolja fel a kollektív tudattalan megnyilvánulási módjainak patológiás és sine morbo formáit! Ismertesse röviden az aktív imagináció módszerét!
6. Definiálja a következő fogalmakat: a komplexus fogalma, dinamikája, autonómiája. Vázzon fel a komplexus feldolgozásának útját a jungi pszichoterápiában!
7. Az archetípus fogalma, az anima és az animusz archetípusa és legfontosabb feladatai az egyéni életben és a pszichés fejlődésben. Ismertesse a legfontosabb archetípusokat az individuációs folyamatban!
8. Ismertesse az individuációs folyamat fogalmát és a Selbst archetípus szerepét a jungi fejlődési modellben. A Selbst és a vallás viszonya.
9. Álomkoncepció, álomszimbolika, álomdinamika és az álomértelmezés szintjei.
10. Az áttétel és viszontáttétel jungi értelmezése. Az áttétel módzatai és kezelésük a jungi terápiában. Az alkímiai szimbolizmus és az individuáció párhuzamai.

Dinamikus rövidpszichoterápia

1. Pszichoanalitikus terápiák, analitikusan orientált és rövidterápiák azonosságai és különbségei. A dinamikus rövidterápia indikációs szempontjai.
2. A terápiás cél meghatározása és keret változásai a dinamikus rövidterápiában.
3. Az első interjú, a terápiás folyamat fázisai a dinamikus rövidterápiában.
4. Az áttétel alakulása, a viszontáttétel sajátosságai.
5. A megkapaszkodás és a termináció, a kapcsolódás és szeparáció jellegzetességei.
6. Az álommunka specifikumai a dinamikus rövidterápiában.
7. A DREAM helye a pszichoanalitikus rövidterápiás eljárások között

Aktív analízis

1. A Stekel-i neuróziskép (parapathiák).
2. Indikációs és kontraindikációs szempontok.
3. A terapeuta aktivitása (viselkedés, kommunikációs stratégiák).
4. A fókusz, a tárgykeresés és a fókuszban tartás.
5. A terápiás helyzet és a terápián kívüli kapcsolat.
6. A terapeuta elfogadó attitűd különbségei más terápiás iskolákkal és a személyközpontú iskolával.
7. Az aktív-analízis felfogása a kreatív és borderline személyek pszichoterápiájáról.
8. A sikeres és sikertelen elfojtás szerepe a tünet és a terápia szempontjából.
9. A paciens öninterpretációja a terápia folyamatában.
10. A szignifikáns személyek bevonása, tárgykeresés, terápiás folyamat.

3.13 Individuálpszichológia

1. Adler-Freud, Adler-Jung : hasonlóságok és különbségek.
2. Az adleri holisztikus emberkép. Az individuálpszichológia fejlődépszichológiai elmélete, személyiségelmélete.
3. Adler neurózistana. A kisebbségérzés, komplexus. Adler kompenzációtan.
4. Közösségérzés, önzés, elkényeztetés, deviancia összefüggései. Az individuálpszichológia szociál-pszichiátriai szemlélete.
5. Finalizmus, érvényesülés, életcél, eszménykép, ideálkép, a tökéletességre való törekvés fogalmai az individuálpszichológiában. Az egészség meghatározása a fikcionalizmus alapján.
6. Individuálpszichológiai énelmélet. Az életstílus meghatározása különböző aspektusokból. Az életstílus feltárása az individuálpszichológiai terápiában.
7. A gyermekkori emlékek jelentősége, a család-konstelláció adlerspecifikuma és az álmok hasznosítása az individuálpszichológiai terápiában. A terápia módszerspecifikus hatótényezői (egyenértékűség, korrektív emocionális kapcsolat, nondirektivitás) és eszközei.
8. Az individuálpszichológiai alapú pszichoterápiák fajtái, formái. A klasszikus adleri kauzál-finális analízis szakaszai. Az individuálpszichológia preventív szemlélete.

Pszichoanalitikusan orientált (rövid, hosszú) pszichoterápia

1. A pszichoanalitikusan orientált terápia indikációs és kontraindikációs szempontjai.
2. A pszichoanalitikusan orientált terápia kerete, terápiás szerződése, ezek különbségei a pszichoanalitikus terápiával szemben.
3. A fókuszálás kérdése és a fókusz fejlődése a rövid terápiákban.
4. A pszichoanalitikus rövid terápiák kialakulása (Ferenczi, Rank, Alexander, French, Bálint).
5. A pszichoanalitikus rövid terápiás eljárások (Malan, Mann, Luborsky, Strupp, Davanloo).
6. Az áttétel és viszontáttétel sajátosságai.
7. Az ellenállás sajátos formái és szerepe.
8. A pszichoanalitikusan orientált (rövid) terápia lezáró fázisa.
9. A terapeuta aktivitása.
10. Különbség a pszichoanalízis és a pszichoanalitikusan orientált terápia között.
11. Terápiás problémák és nehézségek a pszichoanalitikusan orientált terápiában.
12. A pszichoanalitikusan orientált hosszú terápia.

Integratív pszichoterápia

1. A katathym imaginatív pszichoterápia (KIP) fő elvei.
2. Mi a különbség az alapfok és a középfok között a KIP-ben?
3. Az ego-state terápia 10 lépése.
4. Ismertesse az NLP nyolc tartóoszlopát!
5. Gyászmunka NLP technikával.
6. Disszociatív betegségek kezelése ego-state terápiával.
7. A korregresszió jelentősége, azonossága és különbsége a KIP, NLP és ego-state terápiák esetében.

Mozgás- és táncterápia

1. A táncterápia kialakulása. Néhány jelentősebb táncterápiás módszer ismertetése.
2. A testtudati munka elméletének neurofiziológiai alapjai.
3. A testtudati munka szelf-fejlődés elméleti alapjai.
4. A kapcsolati munka lényege, szelf fejlődés- és pszichoanalitikus tárgyakapcsolati elmélet alapján.
5. Az áttétel-viszontáttétel jellegzetességei és kezelésük sajátosságai a mozgás- és táncterápiában.
6. Az alkotás dimenziójának elméleti háttere.
7. A verbális feldolgozás jellegzetességei. A mozgásos és verbális szakaszok illeszkedése.
8. A vezetés jellegzetességei: instrukciók, valamint a terapeuta közvetlen testi jelenléte.
9. A pszichodinamikus mozgás- és táncterápia alkalmazásának indikációi, kontraindikációi.
10. A zene szerepe és alkalmazása a pszichodinamikus mozgás- és táncterápiában.

IV. Pszichopatológia (előírás szerint)

1. A tudat és zavarainak fogalmi meghatározásai
2. Organikus és szimptomás mentális zavarok
3. A figyelem és zavarainak fogalmi meghatározása
4. Pszichoaktív szerek, alkohol, drog által okozott pszichiátriai elváltozások
5. Az orientáció és zavarai
6. Szkizofrénia
7. Érzékelés és felfogás zavarai
8. Paranoid zavarok megjelenési formái a pszichiátriai kórképekben
9. A pszichotikus állapot jellemzői
10. Szkizoform és szkizoaffektív zavar jellemzői
11. Az emlékezés és zavarai
12. Affektív zavarok
13. Az intellektus és zavarai
14. Pánik, fóbia, szorongás
15. A gondolkodás és zavarai
16. Pszichoszomatikus betegségek
17. A pszichomotorium zavarai
18. Disszociatív és kényszertünet-csoport, OCD
19. A motiváció biológiai és pszichológiai ismérvei
20. Evészavarok
21. Szexuális zavarok
22. Demenciák jellemzői
23. Alvászavarok
24. Pszichológiai vizsgálómódszerek
25. Személyiségzavarok